

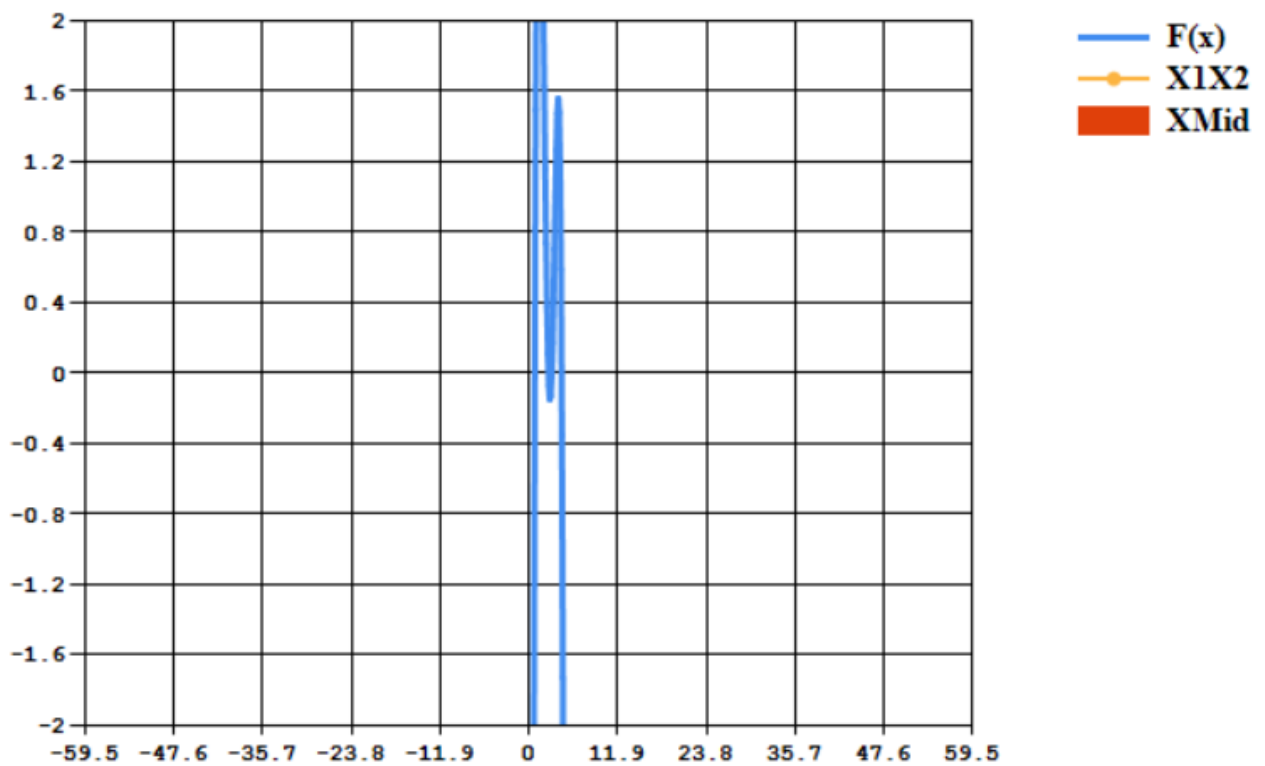
1. Netiesinių lygčių sprendimas

Duotos dvi netiesinės lygtys: daugianaris $f(x) = 0$ ir transcendentinė funkcija $g(x) = 0$.

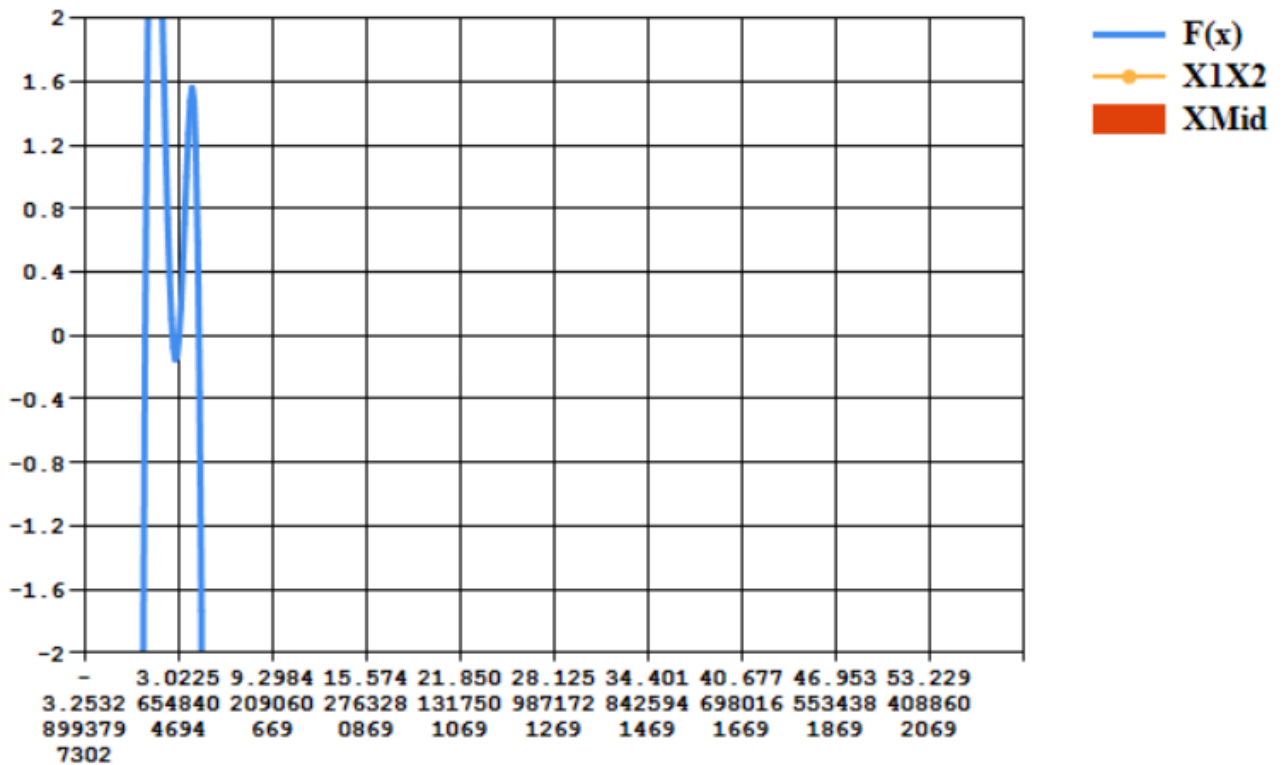
Daugianaris $f(x)$	Funkcija $g(x)$
$-0.95x^4 + 10.19x^3 - 37.83x^2 + 55.58x - 24.49$	$\sin(x)(x^2 - 1)(x + 3) - 0.9;$ $-10 \leq x \leq 10$
Sprendimo metodai: skenavimo, stygų, Niutono(liestinių)	

1.1. Lygties $f(x) = 0$ ($f(x)$ – daugianaris) sprendimas

- **Daugianario šaknų intervalo iverčiai**

pav. 1 Daugianario grubaus šaknų intervalo iverčiai. Grafiko dydis yra grubaus šaknų intervalo dydžio

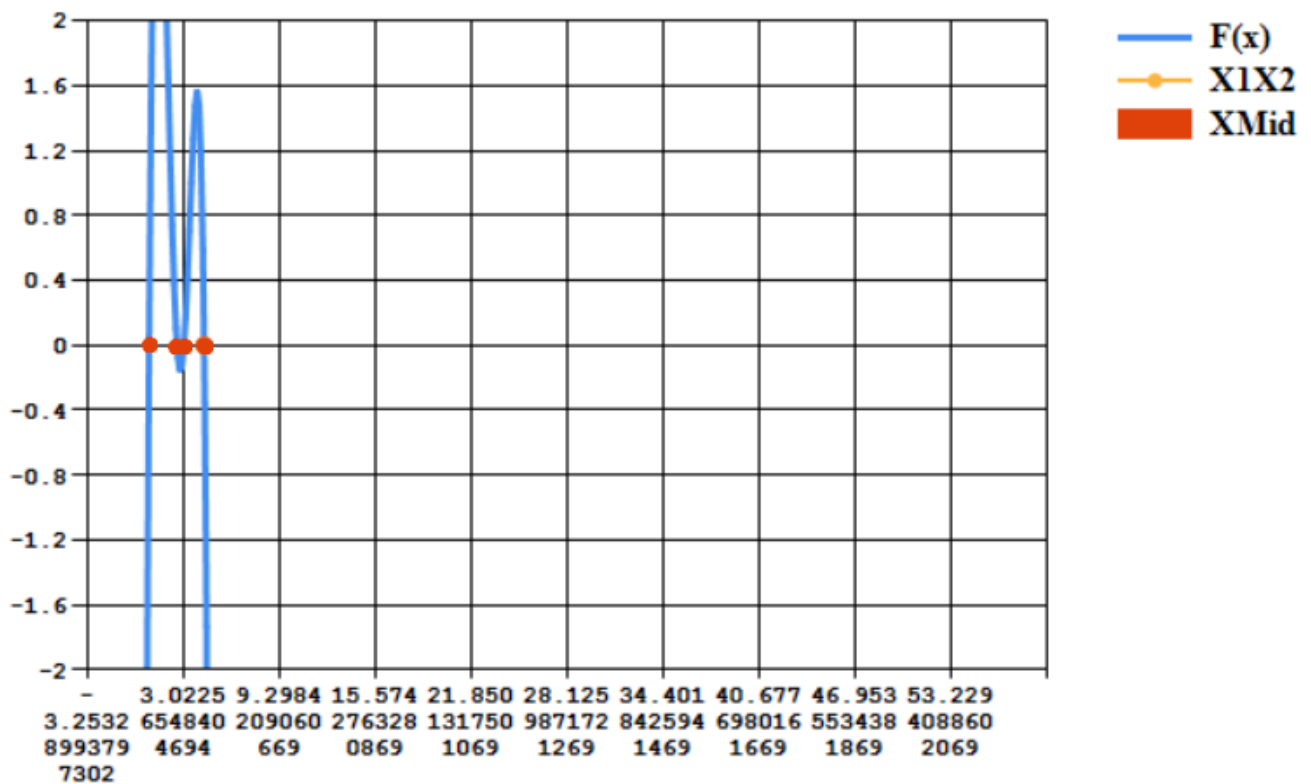
pav. 2 Daugianario tikslesnio šaknų intervalo įverčiai. Grafiko dydis yra tikslesnio šaknų intervalo dydžio

• **1 lentelė. Šaknų intervalo įverčiai.**

Grubus lygties $f(x) = 0$ šaknų intervalo įvertis	$[-59,5; 59,5]$
Tikslesnis lygties $f(x) = 0$ šaknų intervalo įvertis	$[-3,25329; 59,505263]$

• **Šaknų atskyrimas skenavimo metodu**

Skenavimas atliekamas intervale $[-3,25329; 59,505263]$, skenavimo žingsnis lygus 1.

pav.3 Daugianario šaknų atskyrimo intervalai

2 lentelė. Šaknies atskyrimo intervalai.

Intervalo Nr.	Intervalas
1	[0.71; 0.81]
2	[2.51; 2.61]
3	[3.01; 3.11]
4	[4.31; 4.41]

- Šaknų tikslinimas skenavimo, stygų, Niutono (liestinių) metodais

Tariama, kad x_g yra šaknis (stabdomi skaičiavimai), jei $|f(x_g)| < 1e-6$. Skaičiavimuose naudojamas šaknies tikslumo įvertis $|f(x_g)|$.

3 lentelė. Rezultatų lentelė.

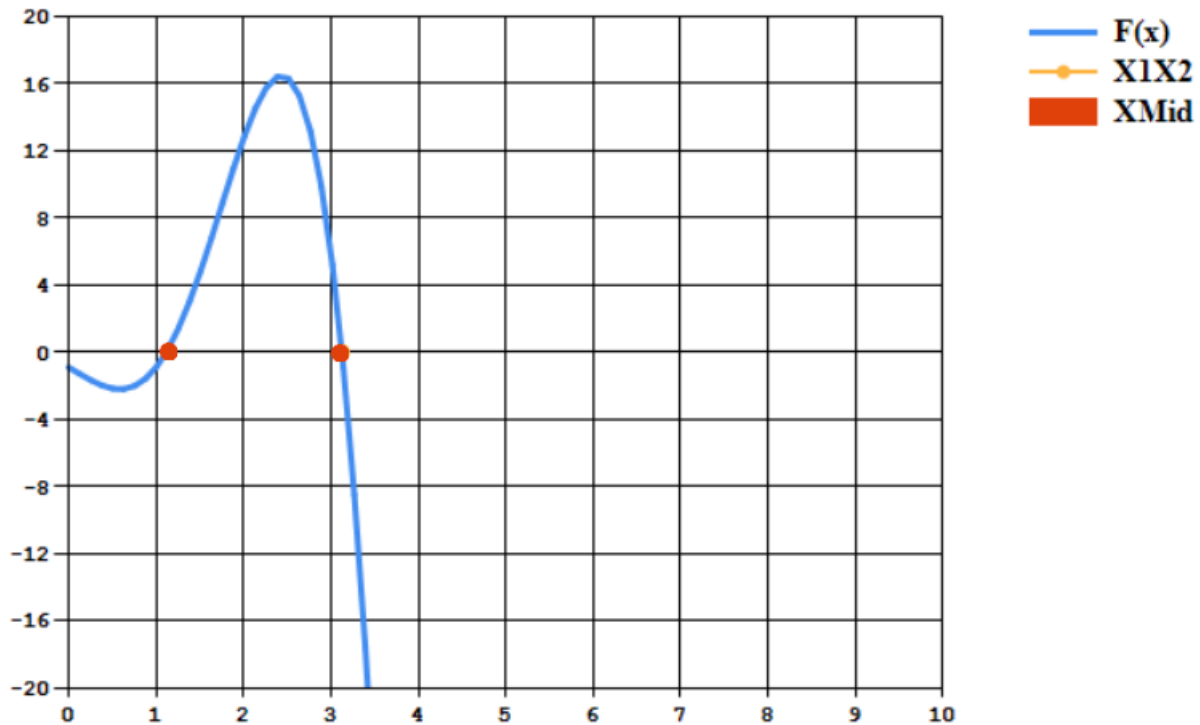
<i>Skenavimo metodas</i>	Pradinis intervalas	Šaknis	Tikslumas	Iteracijų skaičius
	[0.71; 0.81]	0.7560098	-0.0000008	32
	[2.51; 2.61]	2.5804280	0.0000004	25
	[3.01; 3.11]	3.0329570	-0.0000007	29
	[4.31; 4.41]	4.3569200	0.0000005	24
<i>Stygų metodas</i>	Pradinis intervalas	Šaknis	Tikslumas	Iteracijų skaičius
	[0.71; 0.81]	0.7560099	0.0000004	4
	[2.51; 2.61]	2.5804285	-0.0000003	5
	[3.01; 3.11]	3.0329569	-0.0000009	4
	[4.31; 4.41]	4.3569200	0.0000001	5
<i>Niutono (liesinių) metodas</i>	Pradinis artinys	Šaknis	Tikslumas	Iteracijų skaičius

Nepavyko iki galo realizuoti niutono metodo ir surasti tinkamų artinių. Pagal turimus rezultatus galima teigti kad $f(x) = 0$ šaknis randa su mažiausiai iteracijų – stygų metodas. Metodų rezultatai ir tikslumas yra gan panašūs.

1.2. Lygties $g(x)=0$ ($g(x)$ – transcendentine funkcija) sprendimas

4 lentelė. Šaknies atskyrimo intervalai.

Intervalo Nr.	Intervalas
1	[1.1; 1.2]
2	[3.1; 3.2]

pav. 4 Funkcijos šaknų intervalų rėžiai, pavaizduoti grafiškai

5 lentelė. Rezultatų lentelė.

Skenavimo metodas	Pradinis intervalas	Šaknis	Tikslumas	Iteracijų skaičius
	[1.1; 1.2]	1.1151468	-0.0000007	30
	[3.1; 3.2]	3.1248262	0.0000009	33
Stygų metodas	Pradinis intervalas	Šaknis	Tikslumas	Iteracijų skaičius
	[1.1; 1.2]	1.1151468	-0.0000005	5
	[3.1; 3.2]	3.1248262	0.0000001	5
	Pradinis artinys	Šaknis	Tikslumas	Iteracijų skaičius

<i>Niutono (liestinių) metodas</i>	1	1.1151469	0.0000000	4

Dėl nepilnai implementuoto Niutono algoritmo surasta tik viena šaknis. Iš gautų rezultatų galima teigti, kad $g(x) = 0$ šaknų radimui mažiausiai iteracijų reikia naudojant Niutono metodą. Taip pat Niutono metodas yra tiksliausias iš duotų.

1.3. Sąlyginio uždavinio sprendimas

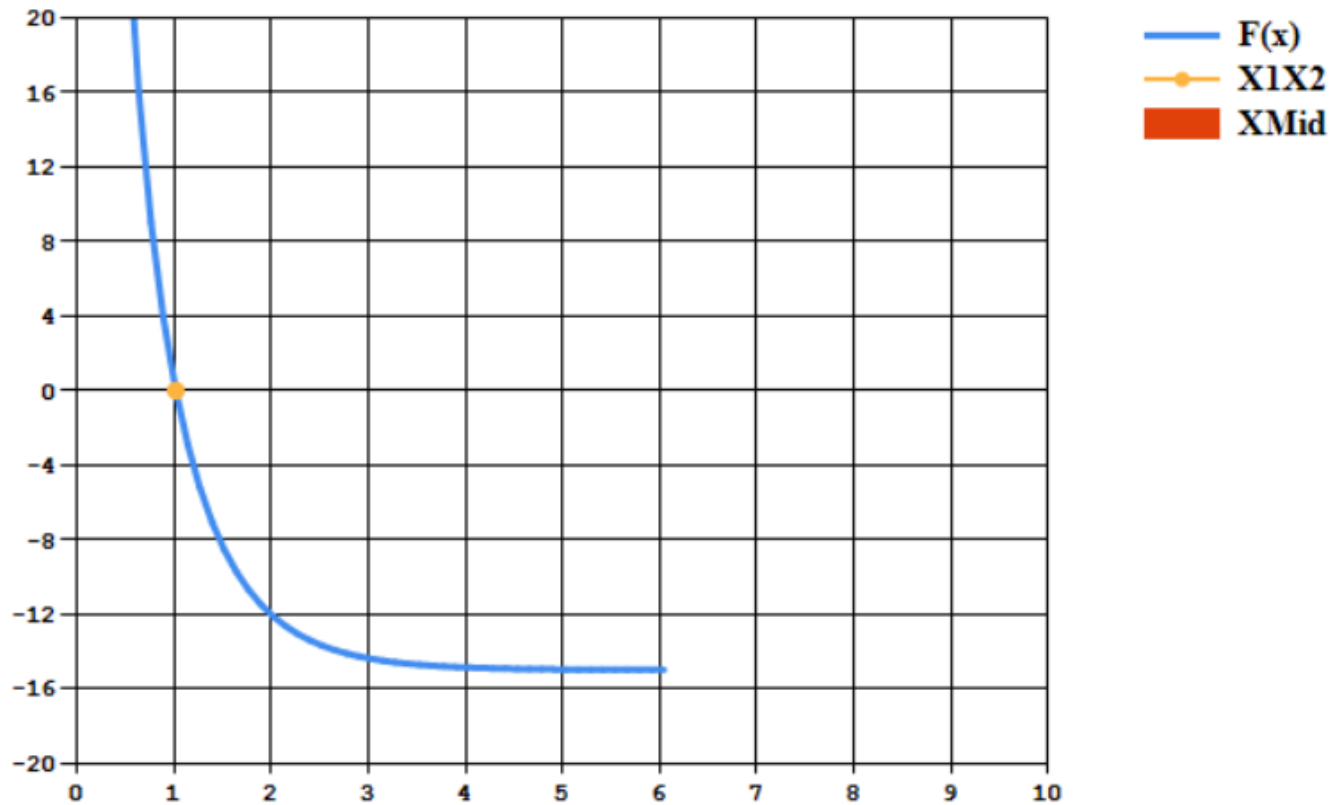
Sąlyga.

Vertikaliai į viršų iššauto objekto greitis užrašomas dėsniu $v(t) = v_0 e^{\frac{-ct}{m}} + \frac{mg}{c} (e^{\frac{-ct}{m}} - 1)$, čia $g = 9,8$ m/s², pradinis greitis v_0 , objekto masė m . Koks pasipriešinimo koeficientas c veikia objektą, jei žinoma, kad po t_1 laiko nuo iššovimo jo greitis lygus v_1 ?

$$V_0 = 50, m = 2, t_1 = 3, v_1 = 14$$

Sudaroma funkcija $v(t) = 50e^{\frac{-c*3}{2}} + \frac{19.6}{c} (e^{\frac{-c*3}{2}} - 1) - 14 = 0$, ir ieškoma kur funkcija kerta X ašį.

Gauta šaknis: 1.0195358

pav. 5 Silyginio uždavinio grafikas ir jo šaknis

2. Išvados

Laboratorinio darbo metu buvo analizuojama algebrinės lygties su vienu nežinomuoju sprendimo etapai – šaknų atskyrimo ir jų tikslinimo uždaviniai. Buvo įgyvendinti skenavimo, stygų, Niutono (nepilnas) metodai. Niutono metodo įgyvendinimas buvo sunkiausias, tačiau šaknis suranda su dideliu tikslumu.

3. Programos tekstai

Skenavimo metodas:

```
private void button7_Click(object sender, EventArgs e)
{
    ClearForm();

    double x = 0;
    int i = 0;
    switch (comboBox1.SelectedIndex)
    {
        case 0:
            PreparareForm(0, 10, -5, 5);
            break;
        case 1:
            PreparareForm(0, 10, -20, 20);
            break;
        case 2:
```

```

        PreparareForm(0, 10, -20, 20);
        x = 0.01;
        i = 1;
        break;
    }

    richTextBox1.AppendText("Iteracija      x      F(x)      x1      x2\n");

    Fx = chart1.Series.Add("F(x)");
    Fx.ChartType = SeriesChartType.Line;
    for (; i < 50; i++)
    {
        Fx.Points.AddXY(x, F(x)); x = x + (2 * Math.PI) / 50;
    }
    Fx.BorderWidth = 3;

    X1X2 = chart1.Series.Add("X1X2");
    X1X2.MarkerStyle = MarkerStyle.Circle;
    X1X2.MarkerSize = 8;
    X1X2.ChartType = SeriesChartType.Point;
    X1X2.ChartType = SeriesChartType.Line;

    XMid = chart1.Series.Add("XMid");
    XMid.MarkerStyle = MarkerStyle.Circle;
    X1X2.ChartType = SeriesChartType.Point;
    X1X2.ChartType = SeriesChartType.Line;
    XMid.MarkerSize = 8;

    var thing = intervals.Dequeue();
    x1 = thing.Item1;
    x2 = thing.Item2;

    timer5.Enabled = true;
    timer5.Interval = 50;
    timer5.Start();
}

private void timer5_Tick(object sender, EventArgs e)
{
    xtemp = x1 + stepSize;

    if (Math.Abs(F(xtemp)) > 1e-6 & iii <= N)
    {
        X1X2.Points.Clear();

        X1X2.Points.AddXY(x1, 0);
        X1X2.Points.AddXY(xtemp, 0);

        richTextBox1.AppendText($" {iii,6:d} {xtemp,12:f7} {F(xtemp),12:f7}\n");
        {x1,12:f7} {x2,12:f7} {F(x1),12:f7} {F(x2),12:f7}

        if (Math.Sign(F(x1)) != Math.Sign(F(xtemp)))
        {
            stepSize /= 10;
        }
        else
    }

```



```

        {
            x1 += stepSize;
        }

        iii = iii + 1;
    }
    else
    {
        richTextBox1.AppendText($" {iii,6:d}    {xtemp,12:f7}    {F(xtemp),12:f7}
{x1,12:f7} {x2,12:f7} {F(x1),12:f7} {F(x2),12:f7}\n");
        richTextBox1.AppendText("Skaičiavimai baigti");
        if (intervals.Any())
        {
            var thing = intervals.Dequeue();
            x1 = thing.Item1;
            x2 = thing.Item2;
            stepSize = 0.1;
        }
        else
        {
            timer5.Stop();
        }
    }
}

```

Stygų metodas:

```

private void button6_Click(object sender, EventArgs e)
{
    ClearForm();

    double x = 0;
    int i = 0;
    switch (comboBox1.SelectedIndex)
    {
        case 0:
            PreparareForm(0, 10, -5, 5);
            break;
        case 1:
            PreparareForm(0, 10, -20, 20);
            break;
        case 2:
            PreparareForm(0, 10, -20, 20);
            x = 0.01;
            i = 1;
            break;
    }

    richTextBox1.AppendText("Iteracija      x      F(x)      x1      x2
F(x1)      F(x2)      \n");

    Fx = chart1.Series.Add("F(x)");
    Fx.ChartType = SeriesChartType.Line;
    for (; i < 50; i++)
    {
        Fx.Points.AddXY(x, F(x)); x = x + (2 * Math.PI) / 50;
    }
}

```

```
Fx.BorderWidth = 3;

X1X2 = chart1.Series.Add("X1X2");
X1X2.MarkerStyle = MarkerStyle.Circle;
X1X2.MarkerSize = 8;
X1X2.ChartType = SeriesChartType.Point;
X1X2.ChartType = SeriesChartType.Line;

XMid = chart1.Series.Add("XMid");
XMid.MarkerStyle = MarkerStyle.Circle;
X1X2.ChartType = SeriesChartType.Point;
X1X2.ChartType = SeriesChartType.Line;
XMid.MarkerSize = 8;

var thing = intervals.Dequeue();
x1 = thing.Item1;
x2 = thing.Item2;

timer4.Enabled = true;
timer4.Interval = 500;
timer4.Start();
}

private void timer4_Tick(object sender, EventArgs e)
{
    var cof = Math.Abs(F(x1) / F(x2));
    xtemp = (x1 + cof * x2) / (1 + cof);

    if (Math.Abs(F(xtemp)) > 1e-6 & iii <= N)
    {
        X1X2.Points.Clear();
        XMid.Points.Clear();

        X1X2.Points.AddXY(x1, F(x1));
        X1X2.Points.AddXY(x2, F(x2));
        XMid.Points.AddXY(xtemp, 0);

        richTextBox1.AppendText($" {iii,6:d}    {xtemp,12:f7}    {F(xtemp),12:f7}
{x1,12:f7} {x2,12:f7} {F(x1),12:f7} {F(x2),12:f7}\n");

        if (Math.Sign(F(x1)) != Math.Sign(F(xtemp)))
        {
            x2 = xtemp;
        }
        else
        {
            x1 = xtemp;
        }
        iii = iii + 1;
    }
    else
    {
        richTextBox1.AppendText($" {iii,6:d}    {xtemp,12:f7}    {F(xtemp),12:f7}
{x1,12:f7} {x2,12:f7} {F(x1),12:f7} {F(x2),12:f7}\n");
        richTextBox1.AppendText("Skaičiavimai baigti");
        if (intervals.Any())
```

```

        {
            var thing = intervals.Dequeue();
            x1 = thing.Item1;
            x2 = thing.Item2;
        }
        else
        {
            timer4.Stop();
        }
    }
}

```

Niutono (liestinių metodas):

```

private void button8_Click(object sender, EventArgs e)
{
    ClearForm();

    double x = 0;
    int i = 0;
    switch (comboBox1.SelectedIndex)
    {
        case 0:
            PreparareForm(0, 10, -5, 5);
            x1 = 1;
            break;
        case 1:
            PreparareForm(0, 10, -20, 20);
            x1 = 1;
            break;
        case 2:
            PreparareForm(0, 10, -20, 20);
            x1 = 1.5;
            x = 0.01;
            i = 1;
            break;
    }

    richTextBox1.AppendText("Iteracija      x      F(x)      x1      x2\n");
    F(x1)
    F(x2)

    Fx = chart1.Series.Add("F(x)");
    Fx.ChartType = SeriesChartType.Line;
    for (; i < 50; i++)
    {
        Fx.Points.AddXY(x, F(x)); x = x + (2 * Math.PI) / 50;
    }
    Fx.BorderWidth = 3;

    X1X2 = chart1.Series.Add("X1X2");
    X1X2.MarkerStyle = MarkerStyle.Circle;
    X1X2.MarkerSize = 8;
    X1X2.ChartType = SeriesChartType.Point;
    X1X2.ChartType = SeriesChartType.Line;

    XMid = chart1.Series.Add("XMid");
    XMid.MarkerStyle = MarkerStyle.Circle;

```

```
X1X2.ChartType = SeriesChartType.Point;
X1X2.ChartType = SeriesChartType.Line;
XMid.MarkerSize = 8;

timer6.Enabled = true;
timer6.Interval = 500;
timer6.Start();
}

private void timer6_Tick(object sender, EventArgs e)
{
    xtemp = -F(x1) / dF(x1);
    x1 += xtemp;
    xtemp = x1;

    if (Math.Abs(F(x1)) > 1e-6 & iii <= N)
    {
        X1X2.Points.Clear();
        XMid.Points.Clear();

        XMid.Points.AddXY(x1, 0);

        richTextBox1.AppendText($" {iii,6:d}    {xtemp,12:f7}    {F(xtemp),12:f7}
{x1,12:f7} {x2,12:f7} {F(x1),12:f7} {F(x2),12:f7}\n");

        iii = iii + 1;
    }
    else
    {
        richTextBox1.AppendText($" {iii,6:d}    {xtemp,12:f7}    {F(xtemp),12:f7}
{x1,12:f7} {x2,12:f7} {F(x1),12:f7} {F(x2),12:f7}\n");
        richTextBox1.AppendText("Skaičiavimai baigti");
        timer6.Stop();
    }
}
```

Papildomos funkcijos:

```
private double F(double x)
{
    switch (comboBox1.SelectedIndex)
    {
        case 0: return - 0.95 * Math.Pow(x, 4)
                    + 10.19 * Math.Pow(x, 3)
                    - 37.83 * Math.Pow(x, 2)
                    + 55.58 * x
                    - 24.49;
        case 1: return Math.Sin(x) * (x * x - 1) * (x + 3) - 0.9;
        case 2: return 50 * Math.Pow(Math.E, -x * 3 / 2)
                    + (19.6 / x * Math.Pow(Math.E, -x * 3 / 2) - 1)
                    - 14;
    }

    return 0;
}

private double dF(double x)
{

```

```

        switch (comboBox1.SelectedIndex)
        {
            case 0:
                return 3.8 * Math.Pow(x, 3)
                    - 30.57 * Math.Pow(x, 2)
                    + 75.66 * x
                    - 55.58;

            case 1:
                return Math.Sin(x) * (x * x - 1)
                    + Math.Cos(x) * (x * x - 1) * (x + 3)
                    + 2 * x * Math.Sin(x) * (x + 3);

            case 2:
                return (Math.Pow(Math.E, -x * 3 / 2) * (98 * Math.Pow(Math.E, x * 3 / 2)) -
375 * x * x - 147 * x - 98) / 5 * x * x;
        }

        return 0;
    }

private Queue<Tuple<double, double>> int1 = new Queue<Tuple<double, double>>();
private Queue<Tuple<double, double>> int2 = new Queue<Tuple<double, double>>();
private Queue<Tuple<double, double>> int3 = new Queue<Tuple<double, double>>();

private Queue<Tuple<double, double>> intervals
{
    get
    {
        switch (comboBox1.SelectedIndex)
        {
            case 0: return int1;
            case 1: return int2;
            case 2: return int3;
            default: return null;
        }
    }
}

private void FillIntervals()
{
    int1.Clear();
    int2.Clear();
    int3.Clear();

    comboBox1.SelectedIndex = 0;
    x1 = 0.01;
    x2 = 10;
    var xTemp = x1;
    for (x1 += stepSize; x1 < x2; x1 += stepSize)
    {
        if (Math.Sign(F(x1)) != Math.Sign(F(xTemp)))
        {
            int1.Enqueue(new Tuple<double, double>(xTemp, x1));
        }

        xTemp = x1;
    }

    comboBox1.SelectedIndex = 1;
}

```

```
x1 = 0;
x2 = 5;
xTemp = x1;
for (x1 += stepSize; x1 < x2; x1 += stepSize)
{
    if (Math.Sign(F(x1)) != Math.Sign(F(xTemp)))
    {
        int2.Enqueue(new Tuple<double, double>(xTemp, x1));
    }

    xTemp = x1;
}

comboBox1.SelectedIndex = 2;
x1 = 0.5;
x2 = 10;
xTemp = x1;
for (x1 += stepSize; x1 < x2; x1 += stepSize)
{
    if (Math.Sign(F(x1)) != Math.Sign(F(xTemp)))
    {
        int3.Enqueue(new Tuple<double, double>(xTemp, x1));
    }

    xTemp = x1;
}
}
```